

moelijk

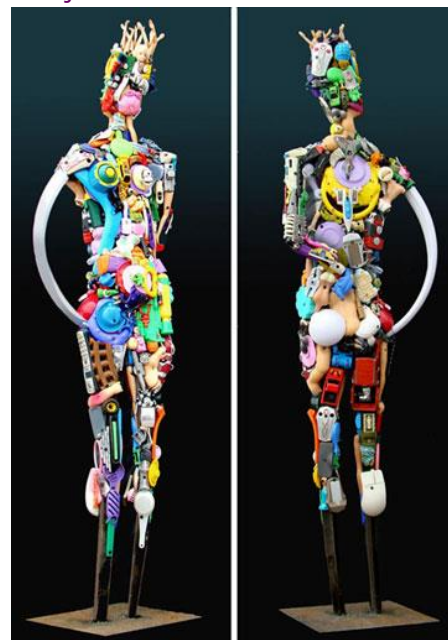
Alleen wat moeite kost, telt. Telt? Wie houdt het scorebord bij? Toch is 'ergens moeite voor doen' altijd gelijkgesteld aan kwaliteit. Van karakter, en van het resultaat. Iets wat makkelijk gaat, bijna vanzelf, is dus niets waard. Alweer een geschenk van het Universum dat we doodgewoon weigeren. Stel je voor dat je goed nieuws krijgt van de Staatsloterij, en je zegt: "Nee, dank u. Ik ga liever m'n hele leven bordenwassen dan dat ik zomaar gratis een zak geld aanneem." Absurd, toch?

In calvinistische landen – en Amerika spant wat dat aangaat de kroon – zie je hoe dat werkt: iemand die rijk wordt, bewijst daarmee dat hij keihard gewerkt heeft, en dus gedaan heeft wat zijn God van hem eiste. Daarom mag je daar je rijkdom ook ongegeneerd etaleren, het is immers alleen maar een bewijs van je hoogstaande moraal.

Gelukkig zijn er ook in Amerika wat vrijgevochten enclaves (New Mexico spant de kroon) waar kunstenaars onbekommerd kunst maken en van de wind leven. Geen wonder dat al die creatieve goeroes daar vandaan komen. Maar wat ik zeggen wou: let deze week eens op dingen die je zomaar uit je mouw schudt. Anderen vinden dat vaak wel bijzonder, zelf denk je: wat nou? Dat deed ik even naast mijn middagboterhammetje! Ik had voor de kerstuitvoering van het koor het programmaboekje geschreven. Wel een beetje werk gehad met het opzoeken van leuke weetjes over elk liedje, maar verder toch vrij snel uitgeschreven. Iedereen was lyrisch. Hoe kon ik dat? Nou, gewoon.

Daar ligt dus je talent! Daar moet je het allemaal zoeken, die vervulling, dat rijke, luxe leven.

Je hoeft heus niet per se [beeldhouwwerken](#) van aan elkaar gelaste plastic bakjes te maken. Zelfs in je gewone werk kun je al veel van deze gaven kwijt. Iedereen vond 't ook altijd leuk als ik vergaderingen notuleerde, dan werden de notulen een grappig verhaal. Een ander zorgde altijd voor een mooi boekje op de balie, weer een ander legde de nieuwe boeken uitnodigend neer. Bied je aan voor dingen die je echt leuk vindt, dan krijg je complimenten voor wie je werkelijk bent, in plaats van voor dat plichtsgetrouwe sloofje dat je eigenlijk haat.

de beeldenbron

Gezicht op Taos Mountain. Dit is dus de omgeving waarin Cameron The Artist's Way geschreven heeft. Het is een droge, vrij armoedige streek, met weinig luxe winkels (zeker vergeleken met het shopping walhalla dat Houston is) en toch leven heel veel kunstenaars daar het leven van hun dromen, ik vond dat zo inspirerend! In 1992 was het internet nog nauwelijks van betekenis, maar nu kunnen wij googelen en ons vergapen aan plaatjes van zo'n dorre, vruchtbare streek. Ook dat is een luxe die je jezelf moet gunnen, en een ideale manier om de beeldenbron aan te vullen.

En om te kijken waar je ware verlangens liggen. Waar springt je hart van op, waar vergaap je je aan? Ik ben dol op onbegroeide bergen, en op grote, spiegelende meren. En jij?

Koop wat leuke fotolijstjes bij de Action en omring je werkplek met de rijkdom van je beeldenbron.

favoriete fröbels

Waarmee knutselde je graag, als kind? Hield je van lego? Heb je kleine kinderen of ken je ze? Speel eens een middagje met lego. Bouw je favoriete huis, een sprookjeskasteel, of een hele straat met winkeltjes. Maak een foto van het eindresultaat en breek de boel weer af. Creativiteit is geen opgelegde taak die af moet, creativiteit is spelen met wat je in het moment vreugde brengt.

Maakte je poppenkleertjes? Haal eens wat couponnetjes op de markt en leef je uit op de Barbie van je dochter of de Action Man van je neefje. Verkleedde je je liever zelf? Naai eens een wilde lap langs de hals van een saai T-shirt, of pimp je zakelijke stropdas op.

Was je een herfsttafelkind? Dat ben je nog steeds. Haal bij de kringloop een groot dienblad, en richt het bij elk seizoen anders in. Of neem een piepklein dienblaadje, en zet het op je bureau. Herinner jezelf eraan dat je eigenlijk een kunstenaar bent.

stenen

Zoek mooie stenen, beveelt Cameron aan. Hou ze in je zak, als geheugensteuntje. Er is weinig waar ik in mijn tijd in Schotland zo gelukkig van werd als van het beschilderen van stenen. Kinderen vonden het ook geweldig. Vreedzaam zaten we aan de keukentafel met verf en glitter in alle kleuren, en maakten ieder voor zich de steen zo als wij dat het mooist vonden. We haalden ze in Stonehaven van het strand. Zo'n keienstrand, waar elke golf klinkt als een zware vrachtwagen, door al die stenen die meerobbelen met het water.

(De foto is -foei- geroofd van internet, ik vond hem té mooi om niet te gebruiken. Vereer de [maker](#) even met een bezoekje.)

Stenen zijn ook fantastisch om wijze spreuken op te schilderen, zodat je ze altijd in 't zicht hebt.

Stonehaven beach at sunset, Kincardineshire, Scotland

tijd

Een andere luxe – iets waarvan we menen altijd veel te weinig te hebben – is tijd. Ook hierbij geldt weer: waardeer de krijgertjes! Als je ergens langer moet wachten dan je had gehoopt, wacht dan als een kunstenaar. Kijk om je heen, observeer menselijk gedrag, kantoorinrichting, lichtval, zoek bewust naar schoonheid. Of kijk naar binnen, waar was je ook weer mee bezig? Wat wilde je ook weer maken? Hele paleizen in je, om in rond te dwalen. Tijd die je niet zomaar neemt van een dag die je werkzaam wilde besteden. Maar geschonken tijd? Geschenk!

En dit doet me weer denken aan een prachtig liedje van The Moody Blues: [Dawn is a Feeling](#) met een fraai couplet, een tekst om boven je bureau te hangen.

Zo observeer ik ook weer hoe creativiteit werkt: als je leert luisteren naar wat er komt, en daarin meegaat, dan gebruik je de meest organische associaties (die 'vanzelf' groeien als een boom) en maak je jezelf meer en meer open. Net als wanneer je er een gewoonte van maakt om je dromen op te schrijven, en je ze steeds beter gaat onthouden, zo is het ook met de muze. Als je gebruikt wat ze je toegooit (en dat zachtjes, als zo'n badminton shuttle met veertjes, in slow motion) zal ze je steeds meer geven.

*You look around you
Things they astound you
So breathe in deep
You're not asleep
Open your mind*

*You're here today
No future fears
This day will last
A thousand years
If you want it to*

verdienen

En nog weer een stukje uit mijn dagboek (12 juni 2000):

Ik ervaar af en toe zo sterk die vlam, die hand op mijn schouder, de kracht van vertrouwen ... alleen vraag ik me dan altijd af: waarom ik? Is dat niet vreselijk hoogmoedig om te geloven dat ik geholpen word? Dankbaar ervaren, toch maar.

Dat is zo mooi van die spiralende proces: je ziet ook echt vooruitgang. Dat schaarstedenken heb ik niet meer, ik ervaar het ook niet langer als eenrichtingsverkeer, dat ik alleen maar (gratis) ontvang. Ik weet dat ik om te blijven ontvangen ook moet blijven geven, het is een wisselwerking die de totale hoeveelheid inspiratie / creativiteit / scheppingsdrang / authenticiteit alleen maar vergroot, vermenigvuldigt. Dus ga heen ;-)!